

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Komisija za državno ureditev

Številka: 700-06-1/2021/4
Ljubljana, 9. 6. 2021

EPA 1666 - VIII

Komisija Državnega sveta za državno ureditev je, na podlagi drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 – uradno prečiščeno besedilo, 95/09 – odl. US, 21/13 – ZFDO-F in 81/18 – odl. US) in 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14, 26/15, 55/20 in 123/20), sprejela naslednje

Mnenje

k Letnemu poročilu o delu Oddelka za preiskovanje in pregon uradnih oseb s posebnimi pooblastili pri Specializiranem državnem tožilstvu Republike Slovenije za leto 2020, EPA 1666 - VIII

Komisija za državno ureditev (v nadaljevanju: komisija) je na 53. seji, 2. 6. 2021, obravnavala Letno poročilo o delu Oddelka za preiskovanje in pregon uradnih oseb s posebnimi pooblastili pri Specializiranem državnem tožilstvu Republike Slovenije za leto 2020, EPA 1666 - VIII, ki ga je v obravnavo predlagal Oddelek za preiskovanje in pregon uradnih oseb s posebnimi pooblastili pri Specializiranem državnem tožilstvu Republike Slovenije (v nadaljevanju: Posebni oddelek).

Komisija **se je seznanila** z letnim poročilom.

* * *

Letno poročilo Posebnega oddelka je predstavila njegova vodja (v nadaljevanju: predlagateljica). Izpostavila je, da je Posebni oddelek kljub epidemiji 2020 posloval kot v preteklih letih in ni bilo zaznati upada kazenskih ovadb. Bilo jih je enako število, prav tako je bilo rešeno enako število zadev, kar kaže na to, da je bil Posebni oddelek dobro organiziran. Leta 2020 je Posebni oddelek domoval še v starih prostorih, zdaj pa so že preseljeni na isto lokacijo kot Specializirano državno tožilstvo (Trg OF) in imajo na voljo več prostora in zato bodo rezultati dela 2021 lahko še boljši. Predlagateljica je tudi izpostavila, da kljub epidemiji ni bilo nič manj narokov za glavne obravnave, bilo jih je celo nekaj več kot 2019.

Posebni oddelek je 2020 kazalec učinkovitosti izboljšal za 6 % glede na 2019 in so presegli državnotožilsko povprečje. Glede tožilskih odločitev razmerje zavrženih in obtoženih ostaja približno enako kot pretekla leta. Posebni oddelek je 2020 zavrzel 92 % kazenskih ovadb, kar ni nič posebnega glede na predmet njihovih preiskav. Posebni oddelek vsako prijavo, ki jo zoper policiste in druge uradne osebe s posebnimi pooblastili podajo oškodovanci, zelo temeljito preišče in v 92 % prijav se je 2020 izkazalo, da ni bil podan utemeljen sum. Pri prijavah policistov, ki prevladujejo, gre velikokrat za šikanozne prijave oseb, ki jih obravnavajo policisti. 4 % ovadenih policistov je bilo obtoženih, to je 18 policistov. Sodišča so

izdala nekaj manj sodb kot 2019, obsojenih je bilo 21 policistov. V večini primerov je šlo za kazniva dejanja zlorabe uradnega položaja in uradnih pooblastil. Obsodilnost je bila v Posebnem oddelku 75 %, kar pomeni, da je delež manjši od državnotožilskega povprečja, kar pa je za Posebni oddelek že pravilo. Kazniva dejanja je v primeru preiskovanja policistov in drugih oseb s posebnimi pooblastili težko dokazati. Če obstajajo priče, gre običajno za policistove kolege. Prav tako je malo dokumentacije in tista, ki obstaja, je v glavnem policijska. Kljub temu je bil delež obsojenih 2020 večji kot 2019.

Predlagateljica je opozorila, da se je spremenila struktura kazenskih sankcij. Od oseb, ki so bile obsojene, jih je bilo 15 obsojenih na pogojno kazen, 6 pa na denarno kazen. Državni tožilci predlagajo izreke denarnih kazni, če je to mogoče, vendar večina kaznivih dejanj, storjenih z zlorabo uradnega položaja in uradnih pravic, nima zagrožene denarne kazni, ampak kazen zapora.

Rok za izvedbo postopkov se je na Posebnem oddelku 2020 nekoliko podaljšal. Starih zadev na oddelku ni.

Vodja Posebnega oddelka je poudarila, da se izboljšuje sodelovanje s Policijo, k temu je pripomogel dogovor, ki so ga sklenili 2019. Policija zdaj Posebni oddelek redno obvešča o vseh sumih kaznivih dejanj, ki jih zaznajo v svojih vrstah, in posredujejo vso dokumentacijo, prav tako so bolj pogosta srečanja, kjer si izmenjajo podatke. Posebni oddelek Policiji v zvezi s svojimi ukrepi in odločitvami posreduje tudi povratne informacije, v obsegu, ki jih dovoljuje varstvo osebnih podatkov obravnavanih oseb. O tej temi se Posebni oddelek tudi redno srečuje z Informacijskim pooblaščencom.

Že vsa leta od ustanovitve ima Posebni oddelek težave s kadrovsko podhranjenostjo in tudi 2020 je imel oddelek enako število zaposlenih kot na začetku, torej leta 2012. Pripad zadev je vsako leto večji in vodja Posebnega oddelka je poudarila, da so zdaj res na robu zmogljivosti in bi nujno potrebovali dodatnega strokovnega sodelavca in strojepisko. Za izvajanje prikritih preiskovalnih ukrepov pa bi potrebovali najmanj 8 (ali celo 10) policistov. Pomanjkanje administrativnega kadra pomeni, da velik del tega dela odpade na policiste, ki imajo tako manj časa za svoje osnovno delo, in tudi na vodjo oddelka. Tudi zato je Posebni oddelek aktivno sodeloval pri pripravi sprememb Zakona o državnem tožilstvu, kjer so podali več predlogov, kako bi lahko rešili kadrovsko stisko oddelka. Nekateri njihovi predlogi žal niso bili sprejeti in tako, če bo novela sprejeta v obliki, kot je zdaj, vodja Posebnega oddelka na kadrovanje na svojem oddelku ne bo imel vpliva.

Vodja oddelka je poudarila, da so, kljub epidemiji, delali dobro in nemoteno in da so zadani program 2020 celo presegli in rešili več zadev, kot je bilo predvideno.

* * *

Komisija je v razpravi izrazila zadovoljstvo, da se je, kot rezultat medsebojnega dogovora iz 2019, izboljšalo sodelovanje med Posebnim oddelkom in Policijo. Pred tem je bilo na sejah komisije slabo sodelovanje med Policijo in Posebnim oddelkom večkrat izpostavljeno kot nedopustno stanje, zato člane komisije res veseli izboljšanje situacije.

Komisija je v svojih preteklih mnenjih podpirala ureditev materialno-finančnih pogojev za delovanje državnih tožilstev, zato je spodbudno, da so tudi na tem področju vidni rezultati.

Prav tako pa je bila izražena podpora prizadevanjem za ureditev kadrovske problematike na Posebnem oddelku.

* * *

Za poročevalko na seji matičnega odbora Državnega zbora je bila določena državna svetnica
Bojana Potočan.

Predsednik

Rajko Fajt, l.r.